

SERİ

B

CİLT

45

SAYI

1-2

1995

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ

DERGİSİ

ORMAN VE ÇEVRE ÜZERİNDE OLUMSUZ ETKİ YARATAN YASAL DÜZENLEMELER¹⁾

Doç. Dr. Sedat AYANOĞLU²⁾

Kısa Özet

Bu incelemede orman azalmasına ve çevre sorunlarına neden olan yasal düzenlemeler kronolojik sıraya göre ele alınarak incelenmiş, geçmiş dönemdeki uygulamaların neden olduğu olumsuzlukların tekrarlanmaması için bir takım öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

1. GİRİŞ

Ormanlarla ilgili ilk düzenlemeler 1850 yıllarında başlamıştır. Fransa'dan getirilen uzmanların yardımıyla ilk orman mektebi 1857 yılında kurulur. 1869 yılında ise ilk Orman Nizamnamesi çıkarılarak ormanların kamu malı olduğu ve zarardan korunması, için kayıt ve şart altına alınması gerektiği kabul edilir³⁾.

1917 tarihinde Ormanların Usulü İdaresi Fihriyetleri Hakkında çıkarılan kanun ile ormanların teknik ve bilimsel usullerle işletilmesine çalışılmışsa da bu kanun da tam olarak uygulanmıştır.

Atatürk ve arkadaşları Osmanlı'dan orman davasını bu şekilde davralmışlar, olumsuz koşullara rağmen gerekli teknik ve hukuki tedbirleri almaktan da geri durmamışlardır.

Bu dönemde ilk düzenleme 11 Ekim 1920 tarihinde 39 sayılı Baltalık Kanunu ile yapılmış, orman köylüsüne onsekizer dönüm baltalık tahsis edilmiş, uygulama ormanlar aleyhine neticeler verilmiştir⁴⁾.

15 Nisan 1340 tarihinde 484 sayılı yasa ile Devlet Ormanlarından köylülerin faydalanması kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.

1924 tarih ve 504 sayılı Kanun ile orman işletmeciliği bilimsel esaslara dayandırılmaya çalışılmış, ormanların kamu malı olduğu, bu nedenle devletin politik ve teknik murakabesi altında bulunmaları gerektiği vurgulanmıştır.

¹⁾ 13-21 Haziran 1991 tarihleri arasında düzenlenen Boğaziçi Festivaline sunulmuştur.

²⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi Ormancılık Hukuku Anabilim Dalı Öğr. Üyesi

³⁾ TUNÇSİPER, Nedim, Orman Mevzuatımız, 1964, s. 51.

⁴⁾ DİKER, Mazhar, Türkiye'de Ormancılık, 1947, s. 28.

Cumhuriyet hükümetleri bu tedbirlerle yetinmemiş, 1924-1937 yılları arasında pek çok yerli ve yabancı uzmanı seferber ederek ülkenin orman durumunu tespitte çalışmış ve nihayet ülkemizin ilk modern orman kanunu 8 Şubat 1937 tarih ve 3116 sayı ile ortaya çıkmıştır.

3116 sayılı kanun; ülkenin orman varlığının gerekli miktarın altında olması, bu miktarın da yurt yüzeyine dengesiz olarak da almiş bulunması, ormanların özel kişiler eliyle işletilmesinin ormana verdiği zararlar açısından üç temel prensip üzerine inşa edilmiştir. Bu prensipler; Ormanların devlet mülkiyetine alınması, Devlet tarafından işletilmeleri ve devamlılık prensipleridir.

3116 sayılı kanun ormanlarda, Devlet mülkiyetini sağlamak için Devlet orman alanlarının içinde ve bitişiğindeki ormanlık alanların kamulaştırılmasına ilişkin hükümler taşımaktadır. Ancak, bu hükümler gerekli teşkilat ve para temin edilemediğinden uygulanmamıştır. Bu nedenle 1945 yılında 4785 sayılı kanun yürürlüğe konulmuş ve bir kaç istisna dışında tüm ormanlar devletleştirilmiştir. Devletleştirmede 1939 yılı arazi vergisi esasa alınınca halk buna tepki göstermiş ve kendi ormanını yakma yoluna gitmiştir. Bu tepki üzerine 1950 yılında 5658 sayılı kanunda devletleştirilen ormanlar kısmen sahiplerine iade edilmiş, aynı yıl yürürlüğe konulan 5653 sayılı kanunla da makilik alanlar orman sayılmayarak, orman sınırları dışına çıkarılmış ve toprak dağıtımına konu olmuştur.

1920-1950 yılları arasında halktan gelen büyük tepkilere rağmen çağdaş bir orman rejimi kurulmaya çalışılırken politik ve ekonomik sebeplerle orman alanlarında azalmaya yol açan uygulamalar da mevcuttur.

Örneğin; yukarıda zikredilen Baltalık Kanunu, 1528 sayılı Yabani Ağaçların Aşılattırılması Hakkında Kanun, 2510 sayılı İskan Kanunu, Çay Kanunu, 3444 sayılı kanun, 5653 ve 5658 sayılı kanunlar, 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu örnek olarak verilebilir.

1946 yılından itibaren Atatürk'ün büyük zorluklarla kurduğu Orman rejimine karşı tepkiler artacak, orman meselesi politik bir malzeme olarak kullanılmaya başlanacaktır.

1950-1960 yılları arasındaki uygulamalar orman davasının 1961 Anayasasında yer alması ile sonuçlanacak, bu anayasanın 131. maddesi ile orman rejiminin genel çerçevesi çizilerek istismara son verilmeye çalışılacaktır⁵⁾.

1961 Anayasasının 131. maddesine göre; Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetim ve işletilmeleri özel kişilere devronulamayacağı; Ormanlara zarar verebilecek hiç bir faaliyet ve eyleme müsaade edilemeyeceği Orman içinde veya yakınında oturan halk gerektiğinde başka yere yerleştirilebilir, yanar orman alanlarında orman yetiştirilir, tarım ve hayvancılık yapılamaz, Orman suçları için genel af çıkarılmaz. Ormanların tahrikine yararı dışında istifak hakkı kurulamaz. Toprak dağıtımı ormanların tahrikine yol açacak şekilde ormanlar üzerinde siyasal propaganda yapılamaz. Kamu yararı dışında iştifak hakkı kurulamaz. Toprak dağıtımı ormanların küçülmesi sonucunu doğuramaz. (m. 37)

Bu çerçeve ile sağlanan güvence 131. maddesi 22.4.1970 tarih ve 1255 sayılı kanunla değiştirilmesinde kadar evam edecektir. Yaklaşık on yıl süren bu dönemde ormancılık faaliyetleri istikrar kazanacak, orman yağması sona erecek, orman suçlarında önemli oranda azalmalar meydana gelecektir⁶⁾.

⁵⁾ Bu konuda bks. İMAL, Selahattin , Türkiye'de Anayasa-Ormancılık İlişkileri, 1972, s.3 vd. Ayrıca, HATİPOĞLU- Ş. Raşit,

⁶⁾ Orman Mühendisliği Dergisi

Ancak; hızla artan nüfusun yarattığı baskı ve 1950-1960 yılları arasındaki yanlış politika, Orman İdaresini ormanları koruma konusunda yetersiz kılmış, orman içinde yaygın biçimde yerleşim ve ziraat olanları ortaya çıkmıştır.

Anayasaya aykırı olan bu durumun düzeltilmesi için, 131. Madde değiştirilerek 15.10.1961 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş orman alanlarının orman sınırları dışına çıkarılmasına imkan verilecektir. 1974-1983 yılları arasındaki uygulama, asıl görevi orman kadastroğunu süratle tamamlamak olan orman kadastro komisyonlarının hızını kesecek, Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerler ise genellikle işgalcilerin elinde kalarak çirkin beton yığınları haline dönüşecektir.

1970-1980 yılları arasındaki uygulamalarda politik ve ekonomik kargaşaya rağmen ormancılık prensiplerine sadık kalmıştır. Bu dönem ülke siyaseti ve ekonomisi açısından bir dönüm noktası olduğu kadar Çevre ve orman politikaları açısından da bir dönüm noktasıdır.

1980-1991 dönemini iki bölümde incelemek gerekir. 1980-1983 12 Eylül dönemi ve 1983-1991 Anavatan Partisi dönemi.

2. 1980-1983 DÖNEMİ

12 Eylül döneminde askeri otorite ile kargaşadan bıkan halkın desteği birleşince orman ve çevre konusunda hiç bir siyasal partisinin cesaret edemeyeceği ölçüde olumlu adımlar atılmıştır. Şüphesiz bu dönemde bazı olumsuzluklar da vardır. Burada, kronolojik sıraya göre bir inceleme yapılacaktır.

2.1 Turizmi Teşvik Kanunu:

12.3.1992 tarihinde kabul edilen 2634 sayılı bu kanun Bakanlar Kuruluna doğal ve sosyo-kültürel değerlerin yoğunlaştığı alanları turizm bölge, alan ve mekezi olarak tespit ve ilan etme yetkisini vermektedir. (m. 3) Kanunun 8. maddesi göre turizm bölge, alan veya merkezi olarak tespit ve ilan edilen yerlerden Hazineye ait yerler ile ormanlar ilgili kuruluşlarca Turizm Bakanlığına devredilecektir.

Bakanlık, bu taşınmaz malları, tespit edilecek şartlarda Türk veya yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere kiralamaya tahsis etmeye, bu taşınmaz mallar üzerinde (müstakil ve daimi haklar dahil) irtifak hakkı tesis etmeye yetkilidir.

Bu kanunun 8. maddesi ile ilgili "Kamu Arazisinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik" 28 Nisan 1983 tarih 18031 sayılı R.G. Yayınlanmıştır. Halen kamu arazisinin Turizm Bakanlığına devir ve tahsis işlemleri bu yönetmeliğe göre yürütülmektedir.

Ancak, bu alanların yatırımcılara tahsisi, kiralanması ve üzerlerinde (müstakil ve daimi aynı haklar dahil) irtifak hakkı tesisine ilişkin esaslar ile süreler, bedeller, hakların sona ermesi ve diğer şartların tespitine ilişkin esaslar halen belirlenmiş değildir. Bu konuda basına veya kamuoyuna bilgi verilmemektedir.

Yasanın metninden de anlaşılacağı gibi orman alanları içinde tespit ve ilan edilen yerlerin geri dönme olasılığı sıfırdır. Bu uygulama hem 1961 Anayasasının hem de 1982 Anayasasının ruhuna aykırıdır. Her iki anayasada da orman sınırlarında daraltma yapılmayacağı kabul edilmiştir. Yasanın bu günkü uygulaması, orman arazilerinin parça parça yok edilmesinden başka bir şey değildir. Ülke ekonomisinin çıkış noktalarından biri turizm olduğuna göre, ülke ormanlarının turizme açılması zorunludur. Ancak, bu işlem ormanlar üzerinde müstakil ve daimi aynı haklar

kurularak değil, 6831 sayılı Orman Kanununun 17. maddesine göre kırkdokuz yıllığna kurulacak irtifak hakları ile gerçekleştirilebilirdi.

2.2 1982 Anayasası, 2896 ve 2924 Sayılı Kanunlar:

1982 Anayasasının 169. Maddesi 1961 Anayasasının çizdiği hukuki çerçeveyi tam olarak benimsemiştir. Ancak, orman sınırları dışına çıkarma konusunda 1255 sayılı kanunla yapılan değişikliği de benimsemiş ve uygulama alanını oldukça genişletmiştir.

169. maddenin IV. Fıkrasına göre tarım alanına dönüştürülmesinde kesin yarar görülen yerler, hiç bir süre ile kayıtlı olmadan orman dışına çıkarılabilecektir.

Bir başka genişletme süre açısından yapılmıştır. 1970 değişikliğinde 15.10.1961 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş olan şartı aranırken, 1982 Anayasasında 31.12.1981 tarihi esas alınmış, böylece 1961-1981 tarihleri arasında yapılan açmalar da uygulama kapsamına alınmıştır

Ancak, 169. maddeye dayanılarak Orman Kanununun 2. maddesi 2896 sayılı kanunla değiştirilmiş. Devlet arazilerinden çıkarılan yerlerin hazine adına çıkarılacağı esası benimsenmiştir. Bu düzenleme olumludur. Ancak, Hazinesinin bu alanları Orman İdaresine nazaran koruyamadığı da bir gerçektir. Bu alanlar da betonlaşmaktan kurtulamamaktadır.

1982 Anayasasının 170. maddesi "Orman Köylüsünün Korunması" başlığını taşır. Bu maddeye göre orman sınırları dışına çıkarılacak yerler orman içinden göçürülecek köylülere devlet eliyle imar ve ihya edilerek öncelikle tahsis edilecektir. Bu konuda; 17.10.1983 tarih 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklemesi Hakkında Kanun ile detaylı düzenlemeler yapılmışsa da konu politik olarak istismar edilmiş, basın olayı zorunluğu ölçüde tanıtılmış, Orman Genel Müdürlüğü meseleyi kamu oyuna açıklayamamıştır. Halen, bu kanun işletilememektedir.

Bu kanunun 3. maddesinin (b) bendi belediye ve mücavir alan sınırları dahilindeki şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanlarının ilgili belediyelerin mülkiyetine bedelsiz geçmesini öngörmektedir. Belediyeler bu yolla hem ellerindeki araziyi çoğaltmak, hem de üzerinde yapı bulunan arsa bedellerini ve son olarak emlak vergilerini tahsil ederek önemli ölçüde gelir elde etmek imkanına sahip olmuşlardır. Ancak bugüne kadar böyle bir uygulama tespit edilememiştir.

Burada; 2896 sayılı kanunla getirilen yeni bir uygulamaya değinmeden geçemeyeceğiz. Bu yana ile 6831 sayılı kanunun 57. maddesi değiştirilmiş Devlet orman açıklıklarını ağaçlandıran gerçek ve tüzel kişilere bu alanlar üzerinde intifa hakkı tanınmıştır. Bu yolla özel şahıslar tarafından başarılı çalışmalar yapılmıştır. Ancak, bazı sorunlar da ortaya çıkmıştır. Bir kere bu uygulama devlet ormanları kanuna göre devlet tarafından yönetilir ve işletilir diyen Anayasaya temelde aykırıdır. Ayrıca, ağaçlandırılan alanların korunması da bir sorundur. Bu konuda bir karmaşa vardır. Son olarak bu imkanın kötüye kullanıldığına dair haberler alınmaktadır.

2.3 9.8.1983 tarih ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu

Bu kanun yurdumuzdaki ulusal ve uluslararası değerlere sahip alanların Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı ve Tabiatı koruma alanı olarak seçilip belirlenmesi yerlerin, korunması, geliştirilmesi ve yönetilmesine ilişkin esasları düzenlemektedir.

Bu kanunda; milli parklar ve diğerlerinin tanımları yapılmış, korunmaları sıkı şartlara tabi tutulmuştur. Bunlardan tabii ve ekolojik denge bozulamaz.

Yaban hayatı tahrip edilemez. Bu sahaların özelliklerinin kaybolmasının veya değiştirilmesine sebep alabilecek kar türlü müdahale ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunları yaratacak iş ve işlemler yapılamaz. Kamu yararı açısından vazgeçilmez bir zorunluluk bulunmadıkça her ne surette olursa olsun yapı ve tesis kurulamaz ve işletilemez. Bu alanlarda var olan yerleşim sahaları dışında iskân yapılamaz (m. 14). Bu fiiller kanununun 20. Maddesine göre suçtur ve 6831. 3187 (Kara Avcılığı K.) 1380 (Su rünleri K.) sayılı kanunların öngördüğü cezalar bir misli artırılarak hükmolunur. Ancak, bu kesin hükümlere rağmen bu alanların da yapılaşmaya açılacağı söylentileri yaygındır.

2.4 1983 tarih ve 2972 sayılı Çevre Yasası :

Bu yasa çevrenin ancak ekonomik kalkınma hedefleri ile uyumlu biçimde korunabileceği noktasından hareketle bir dizi önlem getirmiştir. Bu yasa, yatırımları yavaşlatacağı endişesi ile halen tam olarak işletilememektedir.

Yedi yıllık uygulamasında koruma kurullarında görevlendirilen akademik üyeler azalmış, resmi kurum temsilcilerin resmi politikadan etkilenmeleri sonucunda SİT alanları daralmaya, eski tesciller kaldırılmaya başlamıştır.

Bu kurulların yetkisi Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilen özel Çevre Koruma Bölgelerinde danışmanlık düzeyine indirilmiştir. Bu şekilde tespit edilen alanların kaderi bilimsel esaslardan ziyade politik kararlara tabi olmaktadır.

2.5 Boğaziçi Kanunu (18.11.1983 tarih 11/2 2960 sayılı)

Bu kanun İstanbul Boğaziçi alanının kültürel ve tarihi değerlerini korumak ve geliştirmek ve bu alandaki nüfus yoğunluğunu arttıracak yapılanmayı sınırlamak amacıyla çıkarılmıştır.

Kanun ekinde bir kroki ile Boğaziçi alanını belirlemiş, bu bölgeyi öngörünün bölgesi, geri görünüm bölgesi, kırsal alana bağlı etkilenme bölgesi, şehir merkezine bağımlı etkilenme bölgesi şeklinde sınıflandırmıştır.

Kanun, 4. maddesi ile bu bölgede yer alan ormanların Devlet ormanı statüsüne alınmasını da öngörmekte, kamu kurumlarına alt olanların Hazineye devrini, özel mülkiyete tabi olanların ise devletleştirilmesini öngörmektedir.

5. maddesi ile diğer yeşil yeşil alanlardaki bitkilerin korunmasını ve geliştirilmesini emretmektedir.

Bu amaçla Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulu, Boğaziçi İmar İdare Heyeti ve Boğaziçi İmar Müdürlüğü kurulmuştur.

Bu yasa ile kıyı şeridi ve öngörünün bölgesinde yapılama yasaklanmış, düzensiz ve kaçak yapılaşma da bir düzene sokulmaya çalışılmıştır. Yasa, kanuna aykırı fiilleri de suç kabul olarak para cezası ile üç yıla kadar uzanan hapis cezaları öngörmüştür.

Bu kanun da maalesef tam uygulanması, daha sonra yapılan değişikliklerle yapılaşmaya imkan sürekli genişletilmiştir.

3. 1983-1991 DÖNEMİ

Bu dönemde başta aranan kanunu olmak üzere İmar Kanununda ve 3402 sayılı Kadastro Kanununda önemli değişiklikler yapılmış çevresel değerlerin istismarı yoğunluk kazanmıştır.

3.1 Orman Kanunlarında Yapılan Değişiklikler

6831 Kanunda 3302 sayılı kanunlarla yapılan değişiklikler konumuz açısından iki önemli sonuç yaratmıştır. Bunlardan ilki 3302 sayılı kanunla 6831 sayılı kanunun ikinci maddesinde yapılan ve orman dışına çıkarma işleminin kapsamını genişleten değişikliktir. Bu değişiklikler ile hem orman dışına çıkarma uygulaması genişletilmeye çalışılmış, hemde bu uygulamanın yapıldığı yerlere ikinci, hatta 3. kez gidilerek kadastro komisyonları asıl işlerini yapamaz hale getirilmişlerdir. Ayrıca, bu işleme karşı mahalli orman teşkilatının dava açma imkanı da ortadan kaldırılmıştır.

İkinci önemli nokta özel ormanların yatay alanın % 6'sı oranında yapılaşmaya açılmasıdır. 3302 sayılı yasa ile bu imkan ifraz yapılmamak kaydı ile verilmiş, ancak, bu yeterli olmamış 3373 sayılı yasa ile ifraz imkanı da vermek zorunda kalınmıştır. % 6 oranının ileride daha da yükselmesi kaçınılmaz gözükmektedir.

3.2. İmar Kanunu (3194-1985)

Bu kanun 1985 yılında yerleşim yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların olan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun olarak teşekkülünü sağlamak amacıyla çıkarılmış, 6785 sayılı eski yasadan farklı olarak imar planlarının yapımı ve değiştirilmesinde belediyeleri yetkili kılmıştır. 26 Mart 1989 tarihine kadar bu yetki alabildiğine kullanılmış çarpık, ve hızlı bir kentleşme dönemi yaşanmıştır.

26 Mart 1989 tarihinden sonra önemli belediyeler muhalefet partisinin yönetimine geçince bu iş önlenmeye çalışılmış, bu kez hükümet politikasını değiştirerek Bakanlığın yetkilerini arttırma yoluna gitmiş, tek tek inşaatlara müdahale edilmeye çalışılmıştır.

Bu kanunda daha sonra yapılacak değişikliklerle imar ve islahaya yönelik çalışmalar orman içindeki yapılara da teşmil edilecek Boğaziçi yasası değiştirilerek yapılaşmaya imkan verilecek ve bu imkan giderek genişletilecektir.

3.3.3402 Sayılı Kadastro Kanunu

Ülkemizdeki taşınmaların geometrik ve hukuki durumlarını tespitine ait iş ve işlemlerden oluşan kadastro çalışmaları 2613 ve 766 Türk Sayılı kanunlara göre yürütülürken 21.6.1987 tarihinde kabul edilen 3402 sayılı kanunla birleştirilerek yeniden düzenlenmiş ve süratlendirilmeye çalışılmıştır. Ancak, bu düzenlemeler yapılırken asıl amaç bir tarafa bırakılmış orman içindeki kaçak yapıların tesciline imkan verilmeye çalışılmıştır.

3402 sayılı kanunun 22. Maddesine göre evvelce kadastrusu veya tapulanması yapılmış yerlerde yeniden kadastro yapılamaz. İkinci kadastro bütün sonuçlarıyla hükümsüz sayılır. Ancak bu kurala 3. fıkrada bir istisna getirerek 2981 sayılı kanuna göre yapılacak kadastronun mükerrer sayılamayacağı belirtilmiştir. 2891 Sayılı İmar Affı Kanununun 3290 sayılı kanunla değişik 21. maddesine göre 31.12.1981 tarihinden önce yerleşim alanı haline gelmiş yerlerin kesinleşmiş orman sınırları içinde kalsa da kadastrusu yapılacaktır. Bu yerlerde Belediye ve Valiliğin talebi üzerine yapılacak çalışmalar orman dışına çıkarma işlemi olarak kabul edilecektir.

Bu yasanın 45. maddesi ile orman alanları adeta dağıtıma tabi tutulmak istenmişse de, bu düzenlemeler Anayasa Mahkemesinin 1988 yılından itibaren peş peşe vermiş olduğu kararlar etkisiz hale getirilebilmiştir.

4. SONUÇ

Buraya kadar yapılan açıklamalarla çevre kirlenmesinin asıl dayanakları olan hukuksal düzenlemelere dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Tarihsel gelişimin de gösterdiği gibi çevre üzerindeki baskılar gelecekte azalmayacak, aksine artacaktır. Ülkemiz bu politikalar eşliğinde hızla çölleşmektedir. Bu gidişin durdurulabilmesi için başta siyasi partiler olmak üzere tüm kuruluşlara ve vatandaşlara büyük görevler düşmektedir. Siyasi partiler bu gelişimin önündeki en önemli engel olan Anayasayı değiştirmeye çalışacaklarına, Anayasanın özüne uygun davranıp orman ve çevre meselesini siyasi propaganda aracı yapmaktan kaçınmalıdırlar. Tüm kuruluşlar, geleceğimizi tehdit eden bu gelişim karşısında sessiz kalmayıp kararlı bir tutum ortaya koymalıdırlar.

Bütün vatandaşlarımız yaşadıkları çevreye sahip çıkmalı, gözlerinin önünde işlenen çevre cinayetlerine karşı gereken tepkiyi göstermelidir.

Aksi halde çok yakın bir gelecekte başta İstanbul olmak üzere ülkemizin en güzel yerleri yaşanılmaz hale gelecektir.

KAYNAKLAR

AKİPEK, Jale G., 1972: *Üst Hakkı Kavramı, Muhterası, Mahiyeti, H.C. Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara.*

AKİPEK, Jale G., 1977: *Devlet Orman Arazisi Üzerinde Üst Hakkı, Osman Fazıl Berki'ye Armağan, A.Ü.H.F. yayını, Ankara.*

ARAL, V., 1982: *İnşaat (Üst) Hakkı, İstanbul.*

AYANOĞLU, Sedat., 1980: *Yoğun Nüfuslu Ve Endüstrileşmiş Ülkelerde Arazi Mülkiyeti, çeviri, İ.Ü.O.F.Dergisi, Seri B, Cilt 30, Sayı 1, İstanbul.*

AYANOĞLU, S., 1996: *Ormanlar Üzerinde Sınırlı Aynı Haklar, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisinde yayınlanmak üzere Yayın komisyonuna teslim edilmiştir.*

BAYRAKTAROĞLU, Hayri., 1968: *Anayasa Muvacehesinde Orman İrtifak Haklarının Geleceği, İ.Ü.O.F. Dergisi, Seri B, Cilt 18, Sayı 1.*

DAHA, S. T., 1956: *Forest And Range Policy, London.*

DOĞANAY, Ü.Y., 1974: *Orman Ve Orman Toprağı Üzerinde Mülkiyet, TMMOB, Orman Mühendisleri Odası V. Teknik Kongeri, Ankara.*

DİKER, N., 1947: *Türkiye 'de Ormancılık, Orman Genel Müdürlüğü yayını.*

İNAL, S., 1971: *Türkiye 'de Anayasa- Ormancılık İlişkileri, İ.Ü. Orman Fak. Yayını, İstanbul.*

HATİPOĞLU, Ş.R., 1948: *Ormancılığımızdan Vakıalar Ve Düşünceler, Orman Genel Müdürlüğü yayını.*

KÖPRÜLÜ, B./ KANETİ, S., 1983: *Sınırlı Aynı Haklar, İstanbul.*

KÖPRÜLÜ, B.: *Türk Hukukunda Orman Mülkiyeti, İ.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 3-4.*

TUNÇSİPER, N., 1964: *Orman Mevzuatımız, İstanbul.*